Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [*MACIEJ SZPUNAR*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 11. novembrī[1] [i]

Lieta C-49/14

Finanmadrid EFC SA
pret
VA,
QE,
DG,
NZ

(*Juzgado de Primera Instancia nº5 de Cartagena* (Kartahenas pirmās instances tiesa Nr. 5, Spānija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Direktīva 93/13/EEK – Patērētāju līgumos ietverti negodīgi noteikumi – Maksājuma rīkojuma procedūra – Piespiedu izpildes procedūra – Valsts tiesas kompetence pēc savas ierosmes izskatīt jautājumu par negodīga noteikuma spēkā neesamību maksājuma rīkojuma izpildes laikā – Kādas tiesas tiesu sekretāra izdots maksājuma rīkojums – *Res judicata* spēka princips – Efektivitātes princips

I – Ievads

1. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj Tiesai precizēt valsts tiesas pilnvaru apjomu, izvērtējot tos negodīgos noteikumus patērētāju līgumos, kuri ietilpst Direktīvas 93/13/EEK[2] piemērošanas jomā.

2. Iesniedzējtiesa, kurā ir iesniegts pieteikums par maksājuma rīkojuma izpildi, prāto, vai tai pēc savas ierosmes ir jāizskata jautājums par negodīga līguma noteikuma spēkā neesamību, lai arī pieteikuma par maksājuma rīkojumu izvērtēšanas laikā nav tikusi veikta nekāda negodīgu noteikumu pārbaude[3].

3. Šis jautājums attiecas uz gadījumu, kurā maksājuma rīkojuma procedūrai seko piespiedu izpildes procedūra, proti, gadījumu, kādu Tiesai vēl nav bijusi iespēja izvērtēt savā apjomīgajā judikatūrā par negodīgu noteikumu pārbaudi tiesās.

[1] Oriģinālvaloda – franču.

[2] Padomes 1993. gada 5. aprīļa Direktīva par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV L 95, 29. lpp.; Īpašais izdevums latviešu valodā, 15. nod., 2. sēj., 288. lpp.).

[3] Līdzīgu jautājumu tā pati Spānijas tiesa ir uzdevusi lietā *Aktiv Kapital Portfolio Investment* (C-122/14, kas pašreiz ir izskatīšanā Tiesā).

II – Atbilstošās tiesību normas

A – Savienības tiesības

4. Direktīvas 93/13 6. panta 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis nosaka, ka negodīgi noteikumi, kas izmantoti pārdevēja vai piegādātāja ar patērētāju noslēgtā līgumā, atbilstoši savas valsts tiesību aktiem nav saistoši patērētājam un ka līgums pie tādiem pašiem noteikumiem turpina pusēm būt saistošs, ja tas var pastāvēt bez negodīgajiem noteikumiem."

5. Direktīvas 93/13 7. panta 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka patērētāju un konkurentu interesēs pastāv adekvāti un efektīvi līdzekļi, lai novērstu negodīgu noteikumu ilgstošu izmantošanu pārdevēju vai piegādātāju ar patērētājiem noslēgtos līgumos."

B – Spānijas tiesības

6. Maksājuma rīkojuma procedūra ir noteikta 2000. gada 7. janvāra Civilprocesa likumā (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) (2000. gada 8. janvāra *BOE* Nr. 7, 575. lpp.), redakcijā, kas piemērojama šajā tiesvedībā (turpmāk tekstā – "Civilprocesa likums").

7. Minētā likuma 812. panta 1. punktā ir noteikts:

"Maksājuma rīkojuma procedūru var izmantot ikviena persona, kura citai personai pieprasa samaksāt jebkura veida finanšu parādu, kuram ir iestājies izpildes termiņš un kura samaksa ir pieprasāma, neatkarīgi no tā summas, ja šāds parāds tiek pamatots atbilstoši šādai kārtībai:

1) vai nu iesniedzot jebkādas formas, jebkāda veida vai jebkādā fiziskā nesējā ietvertus dokumentus, kurus parakstījis parādnieks [..];

[..]."

8. Civilprocesa likuma 815. panta 1. un 3. punktā ir noteikts:

"1. Ja pieteikumam [..] pievienotie dokumenti pirmšķietami pierāda prasītāja prasījuma tiesības, ko apliecina pieteikuma saturs, *secretario judicial* [(tiesu sekretārs)] uzdod parādniekam samaksāt piedzinējam divdesmit dienu laikā un iesniegt tiesai pierādījumus par maksājuma izdarīšanu vai arī ierasties tiesā un iebildumu rakstā īsumā izklāstīt iemeslus, kādēļ parādnieks uzskata, ka viņam nav pienākuma maksāt visu vai daļu no prasītās summas.

[..]

3. Ja no dokumentiem, kas iesniegti kopā ar pieteikumu, izriet, ka prasītā summa nav pareiza, *secretario judicial* [(tiesu sekretārs)] par to informē tiesnesi, kurš attiecīgajā gadījumā var lēmumā ierosināt piedzinējam pieņemt vai noraidīt priekšlikumu veikt piedziņu par norādīto, par sākotnēju prasīto summu mazāku summu.

[..]”

9. Šī paša likuma 816. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Ja parādnieks nesamaksā prasīto summu vai neierodas tiesā, *secretario judicial* [(tiesu sekretārs)] pieņem argumentētu lēmumu par maksājuma rīkojuma procedūras pabeigšanu un paziņo to kreditoram, lai tas var iesniegt pieteikumu izpildes rīkojuma izdošanai, ar kura iesniegšanu pietiek, lai izpildu dokuments tiktu izdots.

2. Ja ir izdots izpildes rīkojums, šo izpildi veic atbilstoši noteikumiem par tiesas nolēmumu izpildi un pret to var celt iebildumus atbilstoši kārtībai, kas paredzēta šādos gadījumos [..].

[..]”

10. Minētā likuma 818. panta 1. punkta pirmajā daļā par parādnieka iebildumiem ir paredzēts:

“Ja parādnieks termiņā iesniedz iebildumu rakstu, lietu galīgi iztiesā atbilstošā tiesvedībā un pasludinātais spriedums ir apveltīts ar *res judicata* spēku.”

11. Piespiedu izpildes procedūra ir noteikta Civilprocesa likuma III grāmatas tiesību normās. Procedūra, kas ir paredzēta tiesas vai šķīrējtiesas dokumentu izpildei, atšķiras no tās, kas ir paredzēta citu izpildes rīkojumu izpildei.

12. Ar minētā likuma 552. panta 1. punkta otro daļu izpildes tiesai ir atļauts atteikt izpildes īstenošanu, ja kādā no 557. panta 1. punktā uzskaitītajiem izpildu dokumentiem ir ietverti negodīgi noteikumi. 557. pantā paredzētie iebildumi attiecas tikai uz izpildu dokumentiem, kas nav nedz tiesas, nedz šķīrējtiesas dokumenti.

III – Pamatlieta

13. 2006. gada 29. jūnijā VA ar *Finanmadrid* noslēdza aizdevuma līgumu par summu EUR 30 000 apmērā, lai finansētu automobiļa iegādi.

14. Saskaņā ar līguma noteikumiem QE, DG un NZ uzņēmās solidāru galvojumu. Līgumā bija paredzēts 84 mēnešus ilgs aizdevuma termiņš ar gada procentu likmi 7 % apmērā, kā arī nokavējuma procentu likmi 1,5 % mēnesī un komisijas maksu EUR 30 apmērā par katra samaksas termiņa nokavējumu.

15. Tā kā VA kopš 2011. gada sākuma maksājumus vairs termiņos neveica, *Finanmadrid* paziņoja par līguma izbeigšanu pirms termiņa un 2011. gada 8. novembrī uzsāka maksājuma rīkojuma procedūru pret četriem atbildētājiem pamatlietā par summu EUR 13 447,01.

16. *Secretario judicial* (iesniedzējtiesas tiesu sekretārs) atzina šo pieteikumu par pieņemamu, nenododot to tiesnesim. VA un QE izsniegtajā pieteikumā par maksājuma rīkojumu viņiem tika uzlikts pienākums nodot šo pieteikumu abiem pārējiem atbildētājiem.

17. Tā kā atbildētāji pamatlietā nedz izpildīja maksājuma rīkojumu, nedz iesniedza iebildumus, *secretario judicial* (iesniedzējtiesas tiesu sekretārs) ar 2012. gada 18. jūnija lēmumu noslēdza maksājuma rīkojuma procedūru.

18. 2013. gada 8. jūlijā *Finanmadrid* lūdza *Juzgado de Primera Instancia nº5 de Cartagena* (Kartahenas pirmās instances tiesa Nr. 5) izskatīt pieteikumu par iepriekšējā punktā minētā lēmuma izpildi.

19. 2013. gada 13. septembrī iesniedzējtiesa aicināja pamatlietas dalībniekus iesniegt apsvērumus jautājumā par attiecīgo līguma noteikumu iespējamo negodīgumu un to, vai šo noteikumu pārbaude tiesā pēc savas ierosmes vēl ir iespējama, kā arī par iespējamu tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pārkāpumu.

20. Apsvērumus iesniedza tikai prasītāja pamatlietā.

21. Iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar Spānijas procesuālajām tiesībām tiesnesis par maksājuma rīkojuma procedūru netiek informēts, ja vien vai nu *secretario judicial* (tiesu sekretārs) to neuzskata par vajadzīgu, vai arī parādnieki neceļ iebildumus. Tādējādi, kā tas bija šīs lietas gadījumā, tiesa uzzina par šo procedūru tikai *secretario judicial* lēmuma izpildes ietvaros. Tātad, tā kā *secretario judicial* lēmums ir tiesas izpildu dokuments, kuram ir *res judicata* spēks, izpildes tiesa nevar pēc savas ierosmes izvērtēt, vai līgumā, uz kura pamata ir ierosināta maksājuma rīkojuma procedūra, iespējams, ir negodīgi noteikumi.

22. Iesniedzējtiesa šaubās, vai šis tiesiskais regulējums, ciktāl tajā nevienā procedūras brīdī nav paredzēta negodīgu noteikumu pārbaude pēc savas ierosmes, ir saderīgs ar Direktīvu 93/13.

IV – Prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

23. Šajā kontekstā *Juzgado de Primera Instancia nº5 de Cartagena* (Kartahenas pirmās instances tiesa Nr. 5) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Direktīva [93/13] ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā pašlaik Spānijā spēkā esošais regulējums par maksājuma rīkojumu procedūru – [Civilprocesa likuma] 815. un 816. pants –, kurā nav noteikts, ka ir obligāti jāveic negodīgu noteikumu pārbaude, ne arī ir paredzēta tiesneša piedalīšanās, ja vien *secretario judicial* (tiesu sekretārs) to neuzskata par vajadzīgu vai parādnieki neceļ iebildumus, jo šis regulējums apgrūtina vai pat liedz pēc savas ierosmes tiesā pārbaudīt līgumus, kuros, iespējams, ir negodīgi noteikumi?

2) Vai Direktīva [93/13] ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā Spānijas tiesību sistēmā esošais, kas turpmākā izpildes procedūrā neļauj pēc savas ierosmes [*in*] *limine litis* pārbaudīt tiesas izpildu dokumentu – *secretario judicial* (tiesu sekretāra) argumentētu lēmumu, ar kuru tiek pabeigta maksājuma rīkojuma procedūra –, lai noskaidrotu negodīgu noteikumu esamību līgumā, uz kura pamata ir pieņemts attiecīgais argumentētais lēmums, kura izpilde tiek lūgta, jo valsts tiesībās tiek uzskatīts, ka tas ir stājies likumīgā spēkā ([Civilprocesa likuma] 551. un 552. pants un 816. panta 2. punkts)?

3) Vai Eiropas Savienības Pamattiesību harta ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā tiesību normas par maksājuma rīkojuma procedūru un tiesas izpildu dokumentu izpildes procedūru, kurā nav paredzēts, ka posmā, kad lieta tiek izskatīta pēc būtības, vienmēr ir jāveic pārbaude tiesā, nedz arī lietu izskatošajam tiesnesim izpildes posmā ļauts pārskatīt to, ko jau ir izlēmis *secretario judicial* (tiesu sekretārs)?

4) Vai Eiropas Savienības Pamattiesību harta ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā pēc savas ierosmes pārbaudīt, vai ir ievērotas tiesības tikt uzklausītam, ir liegts tāpēc, ka nolēmums ir stājies likumīgā spēkā?"

24. 2014. gada 23. janvāra lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tika saņemts Tiesas kancelejā 2014. gada 3. februārī. Rakstveida apsvērumus sniedza Spānijas, Vācijas un Ungārijas valdības, kā arī Eiropas Komisija. Šīs ieinteresētās personas, atskaitot Ungārijas valdību, piedalījās arī Tiesas sēdē, kura notika 2015. gada 2. septembrī.

V – Analīze

A – Ievada apsvērumi

25. Iesniedzējtiesas uzdotie prejudiciālie jautājumi ir par valsts tiesas kompetenci maksājuma rīkojuma pieņemšanas un tā izpildes ietvaros kā no Direktīvas 93/13 viedokļa, tā no Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. panta viedokļa.

26. Vispirms izvērtēšu abus jautājumus saistībā ar Direktīvu 93/13, jo abi jautājumi saistībā ar Hartas interpretāciju, manuprāt, ir pakārtoti.

27. Maksājuma rīkojuma procedūra ir procedūra, kas ļauj kreditoram ātri un ar minimālām formalitātēm saņemt izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem. Lai gan konkrētie noteikumi dažādās valstīs atšķiras, tomēr būtībā tā ir procedūra, kurā nav paredzēts nekāds uz sacīkstes principu balstīts process par lietas būtību, atskaitot gadījumu, kurā to uzsāk parādnieks, ceļot iebildumus. Šī procesuālās iniciatīvas pārcelšana uz parādnieku – saukta par strīda inversiju [*inversion du contentieux*] – nozīmē, ka maksājuma rīkojuma adresātam ir jāuzsāk sacīkstes procedūra tālab, lai panāktu, ka šis rīkojums nekļūst izpildāms [4].

28. Līdzīga procedūra Eiropas līmenī ir paredzēta dažiem neapstrīdētiem pārrobežu prasījumiem [5].

29. Šīs diskusijas problemātiku kopsavilkumā var izklāstīt šādi: kā negodīgu noteikumu pārbaude pēc savas ierosmes var tikt nodrošināta tādā vienkāršotā procedūrā, kurā uz sacīkstes principu balstīts process tiesā ir paredzēts tikai iebildumu gadījumā? Vai tiesai ir pienākums uzsākt šādu pārbaudi pēc savas ierosmes arī maksājuma rīkojuma izpildes posmā, ja tai nav ticis lūgts iesaistīties agrākā posmā iebildumu neesamības dēļ?

[4] Salīdzinošai analīzei skat. E. Serverin ziņojumu "Des procédures de traitement judiciaire des demandes de faible importance ou non contestées dans les droits des États membres de l'Union européenne", 27.–28. lpp. (http://ec.europa.eu/civiljustice), kas tapis laikā, kad tika diskutēts par Eiropas procedūru šajā jomā, kā arī Komisijas Zaļo grāmatu par Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru (2002. gada 20. decembra COM(2002) 746, 11. un 12. lpp.).

[5] Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Regula (EK) Nr. 1896/2006, ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru (OV L 399, 1. lpp.).

B – Tiesas pilnvaru apjoms maksājuma rīkojuma izpildē (pirmais un otrais jautājums)

1) Pirmā un otrā jautājuma pārformulēšana

30. Savā pirmajā un otrajā prejudiciālajā jautājumā iesniedzējtiesa prāto, vai Direktīvai 93/13 ir pretrunā valsts tiesiskais regulējums, kurā, pirmkārt, nav paredzēta obligāta negodīgu noteikumu pārbaude pēc savas ierosmes pieteikuma par maksājuma rīkojumu posmā un, otrkārt, nav atļauta tāda pārbaude pēc savas ierosmes minētā maksājuma rīkojuma izpildes posmā.

31. Abi jautājumi, ciktāl tie attiecas uz divām secīgām procedūrām, kas paredzētas, lai vispirms pieņemtu un pēc tam izpildītu maksājuma rīkojumu, ir cieši saistīti. Jautājums par negodīgu noteikumu pārbaudi maksājuma rīkojuma izpildes posmā rodas tikai gadījumā, ja tāda pārbaude obligāti būtu bijusi jānodrošina iepriekšējā posmā pirms rīkojuma pieņemšanas, bet tā nav notikusi.

32. Tādējādi, lai izvērtētu, vai Spānijas maksājuma rīkojuma mehānisms nodrošina Direktīvā 93/13 paredzētās aizsardzības efektivitāti, ir jāņem vērā attiecīgo procesuālo normu kopums.

33. Tādējādi mani nepārliecina Vācijas valdības arguments, ka pirmais jautājums par maksājuma rīkojuma pieņemšanu esot nepieņemams tāpēc, ka procedūra iesniedzējtiesā attiecoties tikai uz rīkojuma izpildes posmu.

34. Tātad, lai pienācīgi atbildētu uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem, ir jāizvērtē, vai Direktīvai 93/13 ir pretrunā valsts tiesiskais regulējums, kurā – lai arī neparedzot pārbaudi pēc savas ierosmes pieteikuma par maksājuma rīkojumu izskatīšanas posmā – šādu pārbaudi ir liegts veikt izskatīt arī tiesai, kurai ir uzticēta rīkojuma izpilde.

2) Judikatūras atgādinājums

35. Uzreiz jāatgādina, ka Direktīvas 93/13 6. panta 1. punktā ir paredzēts, ka negodīgi noteikumi patērētājiem nav saistoši.

36. Runa ir par imperatīvu normu, kuras mērķis ir līgumiskajās attiecībās starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju atjaunot vienlīdzību starp līdzējiem [6].

37. Spriedumā *Océano Grupo Editorial* [7] Tiesa nosprieda, ka Direktīvas 93/13 6. panta mērķis var tikt sasniegts tikai tad, ja ir atzītas valsts tiesas tiesības pēc savas ierosmes novērtēt līguma noteikuma negodīgumu.

38. Kopš nupat minētā sprieduma Tiesa ir pastāvīgi spriedusi, ka valsts tiesai piešķirtais uzdevums aplūkotajā jomā nozīmē ne vien tās tiesības, bet arī tās pienākumu pārbaudīt pēc savas ierosmes negodīgus noteikumus, ja tās rīcībā ir vajadzīgais juridiskais un faktiskais pamatojums [8].

[6] Skat. it īpaši spriedumus *Mostaza Claro* (C-168/05, EU:C:2006:675, 36. punkts) un *Asturcom Telecomunicaciones* (C-40/08, EU:C:2009:615, 30. punkts).

[7] No C-240/98 līdz C-244/98, EU:C:2000:346, 26. un 28. punkts.

[8] Spriedumi *Mostaza Claro* (C-168/05, EU:C:2006:675, 38. punkts), *Asturcom Telecomunicaciones* (C-40/08, EU:C:2009:615, 32. punkts), kā arī *Pannon GSM* (C-243/08, EU:C:2009:350, 32. punkts).

39. Turklāt valsts tiesai pēc savas ierosmes ir jāveic pierādījumu savākšana, lai varētu veikt šo pārbaudi pēc savas ierosmes [9].

40. Spriedumā *Banco Español de Crédito* [10] Tiesa uzskatīja, ka pienākums pēc savas ierosmes pārbaudīt negodīgus noteikumus attiecas arī uz maksājuma rīkojuma procedūru, turklāt, pirms patērētājs ir cēlis iebildumus.

41. Šajā ziņā jāatgādina, ka, tā kā valsts tiesībās paredzētie neapstrīdētu prasījumu piedziņas mehānismi nav saskaņoti, valsts maksājuma rīkojuma procedūru ieviešanas noteikumi ir nosakāmi dalībvalstu iekšējā tiesību sistēmā saskaņā ar dalībvalstu procesuālās autonomijas principu, tikai ar nosacījumu, ka tie nav mazāk labvēlīgi par noteikumiem, kas reglamentē līdzīgas valsts tiesībām pakļautas situācijas (līdzvērtības princips), un ka tie nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi grūtu to tiesību īstenošanu, kas patērētājiem piešķirtas Savienības tiesībās (efektivitātes princips) [11].

42. Tomēr Tiesa nosprieda, ka Direktīvai 93/13 ir pretrunā dalībvalsts tiesiskais regulējums, kas neļauj tiesai, kura izskata pieteikumu par maksājuma rīkojuma izdošanu, pēc savas ierosmes, lai gan tās rīcībā ir visi nepieciešamie faktiskie un tiesiskie elementi, izvērtēt līgumā ietverta noteikuma negodīgumu, ja patērētājs nav cēlis iebildumus. Šis secinājums ir balstīts uz apsvērumu, ka, ņemot vērā Spānijas tiesībās paredzētās maksājuma rīkojuma procedūras norises un īpatnību kopumu, ir ievērojams risks, ka attiecīgie patērētāji necels iebildumus [12].

3) Pienākums pēc savas ierosmes pārbaudīt negodīgus noteikumus pieteikuma par maksājuma rīkojuma izdošanu izskatīšanas posmā.

43. Manuprāt, spriedums *Banco Español de Crédito* [13] ir jāsaprot kā risinājums principam, ar kuru, ņemot vērā maksājuma rīkojuma procedūras saskaņā ar Spānijas tiesībām īpatnības, tiek ieviests līdzsvars starp ideju, saskaņā ar kuru tiesai būtu jākompensē procesuālais trūkums, ko pieļāvis patērētājs, kurš nav zinājis par savām tiesībām, un ideju, saskaņā ar kuru tai būtu jāatlīdzina absolūtā pasivitāte, ko demonstrējis attiecīgais patērētājs [14].

44. Tādējādi, ja vien no jauna netiktu pārskatīts risinājums, ko Tiesa pieņēmusi spriedumā *Banco Español de Crédito*, nevar tikt pieņemta Vācijas un Ungārijas valdību pārstāvētā nostāja, ka tiesai nevar būt pienākums maksājuma rīkojuma procedūrā pārbaudīt negodīgus noteikumus, ja patērētājs paliek pasīvs un neceļ iebildumus.

45. Tāpat arī ir jāatzīmē, ka spriedums *Banco Español de Crédito* ir pilnīgi atbilstīgs pamatlietai pat tad, ja tas attiecas uz maksājuma rīkojuma procedūru tās modelī, kāds bija, pirms Spānijas tiesības tika reformētas 2009. gadā [15].

9 Skat. spriedumus *VB Pénzügyi Lízing* (C-137/08, EU:C:2010:659, 56. punkts), *Banco Español de Crédito* (C-618/10, EU:C:2012:349, 44. punkts), kā arī *Banif Plus Bank* (C-472/11, EU:C:2013:88, 24. punkts).

10 C-618/10, EU:C:2012:349, 53. un 54. punkts.

11 Turpat, 46. punkts.

12 Turpat, 57. punkts.

13 C-618/10, EU:C:2012:349.

14 Par šo divu ideju mijiedarbību skat. spriedumu *Asturcom Telecomunicaciones* (C-40/08, EU:C:2009:615, 47. punkts).

15 2009. gada 3. novembra Likuma Nr. 13/2009 par procesuālo tiesību normu reformu jaunas tiesu kancelejas ieviešanai (*Ley 13/2009 de reforma de la legislación procesal para la implantación de la nueva oficina judicial*) (2009. gada 4. novembra *BOE* Nr. 266, 92103. lpp.).

46. Faktiski, kā tas izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, šīs reformas mērķis bija pārnest ar maksājuma rīkojuma procedūru saistīto tiesas kompetenci uz tiesu sekretāru jeb *secretario judicial* tā, lai turpmāk tiesnesis iejauktos procedūrā tikai tad, ja *secretario judicial* to uzskata par vajadzīgu un ja parādnieks ceļ iebildumus, tādējādi uzsākot parastās tiesāšanās kārtības procedūru.

47. Manuprāt, Tiesas judikatūra attiecībā uz tiesas lomu negodīgu noteikumu pārbaudē ir jāpaplašina uz citām tiesu struktūrām, tādām kā sekretāri, ja viņiem tiek nodota kompetence, kas tieši ietekmē Direktīvas 93/13 īstenošanu.

48. Tāds, ņemot vērā, ka *secretario judicial* (tiesu sekretāram) ir tikusi piešķirta kompetence pieņemt lēmumus, kuriem Spānijas procesuālo tiesību izpratnē ir tāda pati iedarbība, kāda ir tiesas nolēmumiem, ir šīs lietas gadījums.

49. Ja saskaņā ar Spānijas tiesībām kompetence, lai izvērtētu pieteikumu par maksājuma rīkojumu un pieņemtu tiesas nolēmumiem pielīdzinātus lēmumus, turpmāk ir piešķirta *secretario judicial* (tiesu sekretāram), tad valsts tiesību aktos ir jāuzliek viņam pienākums izvērtēt pēc savas ierosmes līgumā ietverta noteikuma negodīgumu un šaubu gadījumā vērsties tiesā, kas ļautu izskatīt līgumā ietvertu noteikumu sacīkstes principam atbilstošas procedūras gaitā [16].

50. Pamatlieta šajā ziņā atšķiras no tās, kurā nesen tika taisīts spriedums *ERSTE Bank Hungary* [17], kurā Tiesa, sekojot ģenerāladvokāta P. Krusa Viljalona [*P. Cruz Villalón*] priekšlikumam, nosprieda, ka judikatūra saistībā ar negodīgu noteikumu pārbaudi pēc savas ierosmes, ņemot vērā būtiskās atšķirības starp tiesas un notāra funkcijām, nav attiecināma uz notāriem.

51. Būtībā atšķirībā no notāra *secretario judicial* (tiesu sekretārs) vienīgā funkcija ir līdzdarboties taisnīguma panākšanā, esot saistītam ar tiesu un darbojoties tiesas uzraudzībā.

52. Tātad dalībvalsts nevar izvairīties no sava pienākuma nodrošināt negodīgu noteikumu pārbaudi pēc savas ierosmes maksājuma rīkojuma procedūrā, pārnesot uz tiesu sekretāru kompetenci pieņemt maksājuma rīkojumu. Valsts tiesību aktos šāda struktūra ir jāpakļauj pienākumam īstenot minēto pārbaudi pēc savas ierosmes un šaubu gadījumā vērsties tiesā.

4) Pienākums pārbaudīt negodīgus noteikumus pēc savas ierosmes maksājuma rīkojuma izpildes posmā

53. Tālāk ir jāizskata šai lietai būtiskais jautājums, vai valsts tiesību aktos ir jāļauj izpildes tiesai pārbaudīt negodīgus noteikumus pēc savas ierosmes gadījumos, kad šāda pārbaude nav notikusi pieteikuma par maksājuma rīkojumu izskatīšanas posmā.

54. Ir jāizšķir vairāki iemesli, kuru dēļ šķiet nevēlami principiāli paredzēt šādu pārbaudi pēc savas ierosmes izpildes posmā.

[16] Saskaņā ar šo principu valsts tiesai, kas pēc savas ierosmes ir konstatējusi līguma noteikuma negodīgumu, ir pienākums par to informēt lietas dalībniekus un dot tiem iespēju par to atbilstoši sacīkstes principam debatēt valsts procesuālajos noteikumos šajā ziņā paredzētajā kārtībā. Skat. šajā ziņā spriedumu *Banif Plus Bank* (C-472/11, EU:C:2013:88, 17.–36. punkts).

[17] C-32/14, EU:C:2015:637, 47. un 48. punkts.

55. Pirmkārt, izpildes procedūra nav īsti piemērota prasījumu pamatotības izvērtēšanai. Tiesas, ja tā iejaucas šajā procesā, rīcībā reti ir fakti, kas nepieciešami, lai izvērtētu līguma noteikumus, un tātad tai regulāri būtu jāveic pierādījumu savākšanas pasākumi ar nolūku tos iegūt.

56. Otrkārt, ja procedūras mērķis ir izpildīt ar tiesas lēmumu pieņemtu maksājuma rīkojumu, negodīgu noteikumu pārbaude draud nonākt pretrunā *res judicata* spēka principam.

57. Treškārt, risinājums, kas uzliktu par pienākumu tiesai pārbaudīt negodīgus noteikumus maksājuma rīkojuma procedūrā izdota dokumenta izpildes laikā, būtu grūti savienojams ar Savienības tiesību aktos izveidoto modeli, ar kuru ir iedibināta Eiropas maksājuma rīkojuma procedūra, kā arī Eiropas izpildes rīkojums neapstrīdētiem prasījumiem.

58. Eiropas maksājuma rīkojuma procedūrā nekādi apstākļi nevar būt pamats Eiropas maksājuma rīkojuma pārskatīšanai izpildes dalībvalstī pēc būtības [18]. Tas pats attiecas uz Eiropas izpildes rīkojumu Eiropas neapstrīdēto prasījumu izpildes kārtībā [19].

59. Tā kā negodīgu noteikumu pārbaude pēc savas ierosmes ir skaidri izslēgta maksājuma rīkojuma vai Eiropas izpildes rīkojuma, kas izdots citā dalībvalstī un izriet no iepriekš minētās Eiropas kārtības piemērošanas jomas, izpildes laikā, nešķiet atbilstīgi paredzēt šādu pārbaudi tādā maksājuma rīkojumu izpildē, kas, kā pamatlietā esošā, tiek reglamentēta tikai valsts tiesībās [20].

60. Pilnībā atzīstot šo Spānijas, Vācijas un Ungārijas valdību izvirzīto argumentu vērtību, tomēr ir jāatzīst, ka apsvērumam, kas vērsts uz Direktīvas 93/13 6. panta efektivitāti, ir jābūt galvenajam gadījumā, ja pienākums pārbaudīt negodīgus noteikumus pēc savas ierosmes nav ticis paredzēts valsts tiesībās nevienā no procedūras posmiem, kas seko pieteikumam par maksājuma rīkojumu.

61. Nav runa par iespējamu maksājuma rīkojuma procedūras gaitā pieļauto trūkumu novēršanu, bet par sistemātiskas problēmas atrisināšanu atbilstoši apsvērumam, ka negodīgu noteikumu pārbaudei pēc savas ierosmes ir jābūt paredzētai kādā no maksājuma rīkojuma pieņemšanas un izpildes procedūras posmiem.

62. Tādējādi izņēmuma kārtā un labāka risinājuma neesamības dēļ, ja valsts procedūras kārtībā nav paredzēta šāda pārbaude pēc savas ierosmes nevienā no iepriekšējiem posmiem, izpildes tiesai ir jānodrošina šāda pārbaude pēdējā instancē.

63. Šķiet, ka tā tas ir pamatlietā, kas gan jāpārbauda valsts tiesai.

[18] Regulas Nr. 1896/2006 22. panta 3. punkts.

[19] Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Regulas (EK) Nr. 805/2004, ar ko izveido [Eiropas] izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem (OV L 143, 15. lpp.; Īpašais izdevums latviešu valodā, 19. nod., 7. sēj., 38. lpp.), 21. panta 2. punkts.

[20] *De lege ferenda* jāatzīmē, ka būtu vēlams grozīt no līgumiem ar patērētājiem izrietošus prasījumus iespējami aptverošo Regulu Nr. 1896/2006, lai skaidri paredzētu, ka Eiropas maksājuma rīkojuma pieņemšanas posmā negodīgi noteikumi ir pārbaudāmi pēc savas ierosmes.

64. Būtībā, lai gan Spānijas valdība atzīmē, ka maksājuma rīkojuma procedūra tiek reformēta, lai tiktu ņemts vērā spriedums *Banco Español de Crédito* [21], un ka šīs reformas rezultātā *secretario judicial* būs pienākums pirms maksājuma rīkojuma pasludināšanas informēt tiesu par pieteikumiem attiecībā uz līgumiem ar patērētājiem, lai tā varētu pārbaudīt, vai tajos nav negodīgu noteikumu, šī valdība arī norāda, ka šī reforma vēl nav stājusies spēkā [22].

65. Turklāt, pat pieņemot, kā to apgalvo Spānijas valdība, ka jaunā kārtība kopš sprieduma *Banco Español de Crédito* pasludināšanas *de facto* tiekot jau piemērota un ka tādējādi *secretarios judiciales* (tiesu sekretāri) informē tiesnešus par pieteikumiem maksājuma rīkojuma procedūras uzsākšanai saistībā ar līgumiem, kas noslēgti ar patērētājiem, ar šādu piemērošanu *de facto* tik un tā vēl nepietiek, lai tiktu nodrošināta efektīva no Direktīvas 93/13 izrietošo tiesību aizsardzība. Katrā ziņā – kā rakstveida apsvērumos atzīst Spānijas valdība – maksājuma rīkojuma procedūra pamatlietā notika vēl pirms sprieduma *Banco Español de Crédito* pasludināšanas brīža.

66. Manuprāt, tādā situācijā, kuru raksturo negodīgu noteikumu pārbaudes pēc savas ierosmes neesamība nevienā tādas procedūras brīdī, kuras rezultātā ticis pieņemts maksājuma rīkojums, prasībai par tiesību, kas izriet no Direktīvas 93/13, efektīvu aizsardzību ir jābūt svarīgākai par praktiskas dabas argumentiem, ar ko vēršas pret šādas pārbaudes pieļaušanu maksājuma rīkojuma izpildes posmā.

67. Tomēr ir jāizvērtē arī jautājums par to, vai negodīgu noteikumu pārbaude maksājuma rīkojuma izpildes posmā nav pretrunā *res judicata* spēka principam, kas izriet no Spānijas tiesību procesuālo tiesību normām, kurās *secretario judicial* (tiesu sekretārs) pieņemtam lēmumam tiek atzītas tiesas nolēmuma tiesiskajām sekām līdzīgas tiesiskās sekas.

68. Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru Savienības tiesībās valsts tiesai nav uzlikts pienākums nepiemērot valsts procesuālās normas, kas nolēmumam piešķir *res judicata* spēku, pat ja tas ļautu novērst Savienības tiesību noteikuma – neatkarīgi no tā rakstura – pārkāpumu, kas izdarīts ar attiecīgo nolēmumu [23].

69. Nepastāvot Kopienu tiesiskajam regulējumam attiecīgajā jautājumā, *res judicata* principa īstenošanas kārtība ir jānosaka dalībvalstu tiesību sistēmā saskaņā ar šo valstu procesuālās autonomijas principu. Tomēr šajā kārtībā ir jāņem vērā līdzvērtības un efektivitātes principi [24].

70. Runājot par līdzvērtības principu, neviens fakts pamatlietā neļauj secināt, ka *res judicata* spēka principa īstenošanas noteikumi Spānijas tiesībās lietās, kas saistītas ar Direktīvu 93/13, ir nelabvēlīgāki par tiem, kas tiek piemēroti šīs direktīvas piemērošanas jomā neietilpstošās situācijās.

[21] C-618/10, EU:C:2012:349.

[22] Ir jāatzīmē, ka 2015. gada 5. oktobra Likums Nr. 42/2015 par Civilprocesa likuma reformu (*Ley 42/2015 de reforma de la Ley de Enjuiciamiento Civil*) (2015. gada 6. oktobra *BOE* Nr. 239, 90240. lpp.) tika pieņemts neilgi pēc šajā lietā rīkotās tiesas sēdes. Tomēr no Likuma Nr. 42/2015 pārejas noteikumiem izriet, ka reforma neattiecas uz maksājuma rīkojuma procedūrām, kas – kā pamatlietā esošā – ir noslēgušās, kamēr tas vēl nebija stājies spēkā.

[23] Spriedumi *Kapferer* (C-234/04, EU:C:2006:178, 21. punkts) un *Asturcom Telecomunicaciones* (C-40/08, EU:C:2009:615, 37. punkts). Analīzi par spriedzi starp procesuālās autonomijas principu un Savienības tiesību mehānismiem, kuri ļauj ierobežot galīgo nolēmumu saistošo spēku valstu tiesībās, skat. Taborowski M., *Konsekwencje naruszenia prawa Unii Europejskiej przez sądy krajowe* (Valsts tiesas izdarīta Eiropas Savienības tiesību pārkāpuma sekas), Varšava: Lex – Wolters Kluwer, 2012, 259. un nākamās lpp.

[24] Spriedums *Asturcom Telecomunicaciones* (C-40/08, EU:C:2009:615, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

71. Runājot par efektivitātes principu, saskaņā ar Tiesas judikatūru ikviens gadījums, kad rodas jautājums, vai tik valsts procesuālā norma nepadara neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtina Savienības tiesību piemērošanu, ir jāanalizē, ņemot vērā šīs tiesību normas nozīmi visā procesā, tā norisē un tā īpatnībās dažādu instanču valsts tiesās [25].

72. Šajā ziņā ir jāatzīmē, ka *res judicata* spēka piešķiršana lēmumam par maksājuma rīkojumu var izraisīt jautājumus, tostarp, kad šādu lēmumu ir pieņēmis tiesnesis, nevis, kā šajā lietā, tiesu sekretārs. Šīs šaubas rada it īpaši fakts, ka maksājuma rīkojuma procedūrā nav paredzēta nekāda pieteikuma izskatīšana atbilstoši sacīkstes principam un tā uzliek atbildētājam ievērojamu pienākumu, uzticot viņam atbildību par procesa, kas balstīts uz sacīkstes principu, uzsākšanu [26].

73. Tādējādi šajā lietā *secretario judicial* (tiesu sekretārs) lēmums, ar ko tika noslēgta maksājuma rīkojuma procedūra, kļuva galīgs tikai tādēļ, ka patērētāji necēla iebildumus pret rīkojumu šim nolūkam paredzētajā termiņā un *secretario judicial* neuzskatīja par vajadzīgu vērsties pie tiesneša. Šajā ziņā no maksājuma rīkojuma procedūras noteikumiem izriet, ka *secretario judicial* ir veicis tikai formālu pieteikuma pārbaudi atbilstoši Civilprocesa likuma 815. panta 1.–3. punktam. Viņam nebija ne jāizvērtē līguma noteikumu saturs, ne arī jāinformē tiesnesis par šo saturu.

74. Tātad šo procesuālo normu rezultātā kādas tiesas tiesu sekretāram ir ne tikai piešķirta kompetence pieņemt maksājuma rīkojumu, pat tad, ja viņa pilnvarās neietilpst negodīgu noteikumu pārbaude, bet viņa lēmumiem turklāt piešķirts *res judicata* spēks, kas padara neiespējamu negodīgu noteikumu pārbaudi rīkojuma izpildes posmā.

75. Manuprāt, tāda *res judicata* spēka īstenošanas kārtība maksājuma rīkojuma procedūrā ir pretrunā efektivitātes principam, jo tā kavē valsts tiesu nodrošināt efektīvu Direktīvas 93/13 6. panta piemērošanu.

76. Šajos apstākļos izpildes tiesai ir jānodrošina no Direktīvas 93/13 izrietošo tiesību efektīva aizsardzība, nepiemērojot valsts tiesību normu, ar kuru lēmumam par maksājuma rīkojumu, kuru ir pieņēmis tiesu sekretārs, ir piešķirts *res judicata* spēks.

77. Ņemot vērā visus šos apsvērumus, piedāvāju uz iesniedzējtiesas pirmo un otro prejudiciālo jautājumu atbildēt, ka Direktīvai 93/13, konkrēti – tās 6. un 7. pantam, kā arī efektivitātes principam ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā – lai arī neparedzot pieteikumu par maksājuma rīkojumu izskatošajam tiesu sekretāram pienākumu pēc savas ierosmes izskatīt jautājumu par iespējami negodīga noteikuma spēkā neesamību – jautājumu par šo spēkā neesamību ir liegts izskatīt arī tiesai, kurai uzticēta rīkojuma izpilde.

C – Par attiecīgo procesuālo tiesību normu saderību ar Hartu (trešais un ceturtais jautājums)

78. Savā trešajā un ceturtajā prejudiciālajā jautājumā iesniedzējtiesa jautā par Spānijas procesuālo tiesību normu saderību ar Hartas garantētajām pamattiesībām, precīzāk, ar Hartas 47. pantā garantēto efektīvo tiesību aizsardzību tiesā.

[25] Spriedumi *Peterbroeck* (C-312/93, EU:C:1995:437, 14. punkts) un *Asturcom Telecomunicaciones* (C-40/08, EU:C:2009:615, 39. punkts).

[26] Kritiskām pārdomām par šo jautājumu skat. Komisijas Zaļo grāmatu (dokuments COM(2002) 746), 23.–26. jautājums).

79. Ja Tiesa piekritīs manam priekšlikumam attiecībā uz abiem pirmajiem jautājumiem, tad uz iesniedzējtiesas jautājumiem par Hartu nebūs jāatbild. Proti, no mana priekšlikuma izriet, ka valsts tiesai būs pienākums atturēties no attiecīgo valsts tiesību aktu piemērošanas bez vajadzības pārbaudīt to saderību ar Hartas 47. pantu.

80. Tomēr gadījumam, ja Tiesa pieņemtu citu risinājumu, īsumā pievērsīšos jautājumam par atbilstību Hartas prasībām.

81. Runājot vispirms par Hartas piemērošanas jomu, Vācijas valdība apgalvo, ka Spānijas attiecīgās procesuālās normas šajā lietā ir pakļautas valsts tiesību procesuālās autonomijas principam un tādējādi neietilpst Hartas piemērošanas jomā.

82. Šai nostājai nevaru piekrist.

83. Valsts tiesai ir jāievēro Hartas 47. pantā garantētās efektīvas tiesību aizsardzības tiesā prasības ikvienā tiesvedībā, kas vērsta uz personām no Savienības tiesībām izrietošo tiesību aizsardzību [27].

84. Šajā apsvērumā ir ņemts vērā fakts, ka no Savienības tiesībām izrietošu tiesību aizsardzība vispārēji ir balstīta uz valsts tiesībās paredzētiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Ja dalībvalstis varētu izvairīties no pienākuma ievērot Hartas 47. pantu, atsaucoties uz valsts procesuālās autonomijas principu, no Savienības tiesībām izrietošo tiesību efektīva aizsardzība tiesā zaudētu savu saturisko būtību.

85. Jāatzīmē, ka Tiesai vēl nav bijusi iespēja paskaidrot no Hartas 47. panta izrietošo prasību attiecību ar tām radniecīgajām, no līdzvērtības un efektivitātes principiem izrietošajām prasībām. Būtībā arī šis otrais princips it īpaši ir skaidrojams ar vispārējo dalībvalstu pienākumu nodrošināt tādu attiecīgo personu tiesību aizsardzību tiesā, kuras izriet no Savienības tiesībām. Tādēļ varētu rasties jautājums, vai Hartas 47. pants iekļaujas efektivitātes principā vai to aizstāj [28].

86. Neraugoties uz šo vilcināšanos, nav šaubu par to, ka dalībvalstīm ir pienākums nodrošināt Hartas 47. panta ievērošanu arī procesuālo tiesību jomā.

87. Tādējādi saskaņā ar pastāvīgo judikatūru par Direktīvas 93/13 piemērošanu dalībvalstu pienākums nodrošināt tiesību, kādas attiecīgajām personām izriet no šīs direktīvas, efektivitāti pret negodīgu noteikumu izmantošanu nozīmē prasību [nodrošināt] tiesību aizsardzību tiesā, kas ir paredzēta arī Hartas 47. pantā, un šī prasība ir jāievēro valsts tiesai [29].

88. Atgriežoties pie iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem par Hartas interpretāciju, savā trešajā jautājumā tā jautā, vai Hartai ir pretrunā valsts tiesiskais regulējums, kurā gadījumos, kad atbildētājs neceļ iebildumus, nav paredzēta prasījumu pārbaude tiesā pēc būtības ne pieteikuma par maksājuma rīkojumu izskatīšanas posmā, ne tā izpildes posmā. Savā ceturtajā prejudiciālajā

[27] Šajā ziņā skat. spriedumu *DEB* (C-279/09, EU:C:2010:811, 28. un 29. punkts). *A contrario* skat. arī spriedumu *Torralbo Marcos* (C-265/13, EU:C:2014:187, 34. punkts) un rīkojumu *Sociedade Agrícola e Imobiliária da Quinta de S. Paio* (C-258/13, EU:C:2013:810, 23. punkts).

[28] Par saistību starp šiem principiem skat. ģenerāladvokāta Ī. Bota [*Y. Bot*] secinājumus lietā *Agrokonsulting-04* (C-93/12, EU:C:2013:172, 30. punkts), ģenerāladvokāta P. Krusa Viljalona [*P. Cruz Villalón*] secinājumus lietā *E.ON Földgáz Trade* (C-510/13, EU:C:2014:2325, 43. punkts) un ģenerāladvokāta N. Jēskinena [*N. Jääskinen*] secinājumus lietā *Orizzonte Salute* (C-61/14, EU:C:2015:307, 24. punkts).

[29] Skat. spriedumus *Banif Plus Bank* (C-472/11, EU:C:2013:88, 29. punkts), *Sánchez Morcillo* un *Abril García* (C-169/14, EU:C:2014:2099, 35. punkts), kā arī *Kušionová* (C-34/13, EU:C:2014:2189, 47. punkts).

jautājumā iesniedzējtiesa vēlas uzzināt, vai Hartai ir pretrunā valsts tiesiskais regulējums, kurā izpildes tiesai nav ļauts pēc savas ierosmes pārbaudīt, vai maksājuma rīkojuma procedūrā ir tikušas ievērotas tiesības tikt uzklausītam.

89. Šajā ziņā, lai gan jau esmu secinājis, ka attiecīgie valsts tiesību akti ir pretrunā Direktīvai 93/13 un efektivitātes principam, manuprāt, šāds secinājums nevar tikt izdarīts tikai uz Hartas 47. panta pamata.

90. Šī atšķirība ir izskaidrojama ar to, ka tiesību, kas patērētājiem izriet no Direktīvas 93/13, aizsardzības tiesā pakāpe ir ievērojamāka par to, kāda visiem lietas dalībniekiem civillietā, kur iesaistītas Savienības tiesības, izriet no Hartas 47. panta.

91. Proti, kā to pamatoti norāda Komisija, Hartas 47. pantam nav vispārēji pretrunā tas, ka dažus lēmumus, kas pieder tiesas funkciju īstenošanai, ir pieņēmis kāds cits orgāns, kas nav tiesa, ja vien šie lēmumi *a posteriori* var tikt pārbaudīti tiesā. No otras puses, minētajā 47. pantā paredzētās tiesības uz tiesu pašas par sevi neietver nosacījumu, ka tiesnesim pēc savas ierosmes ir jāveic pārbaude, lai tiktu aizsargātas lietas dalībniekiem no Savienības tiesībām izrietošās tiesības.

92. Nosacījums, ka pēc savas ierosmes ir jāveic pārbaude, ir lietu, kuru dalībnieku starpā ir ievērojams līdzsvara trūkums, īpatnība. Šajā gadījumā šis nosacījums var izrietēt tikai no nepieciešamības nodrošināt Direktīvas 93/13 6. pantā paredzēto patērētāja aizsardzību.

93. Tādējādi, manuprāt, Hartas 47. pantam nav pretrunā vienkāršota valsts procedūra, kurā prasījumu izskatīšana pēc būtības ir paredzēta tikai gadījumā, ja atbildētājs ceļ iebildumus, un līdz ar to tiesai nav ļauts pēc savas ierosmes uzsākt līguma noteikumu pārbaudi gadījumā, ja nav celti nekādi iebildumi. Minētajam 47. pantam nav pretrunā arī procesuālā norma, kurā izpildes tiesai ir liegts pēc savas ierosmes izspriest, vai, nepienācīgi izsniedzot dokumentus, nav pārkāptas tiesības uz aizstāvību, pat ja atbildētājs nav cēlis iebildumus.

94. Šajā sakarā ir jāatgādina, ka tiesību uz aizstāvību ievērošana nav absolūta prerogatīva un var būt ierobežota. Judikatūrā par Regulas (EK) Nr. 44/2001 [30] interpretāciju Tiesa ir atzinusi tiesvedības turpināšanas iespēju bez ziņām par atbildētāju, ja rūpīgi un godprātīgi ir tikusi veikta visa nepieciešamā izpēte atbildētāja atrašanai, ņemot vērā to, ka viņš vēlāk varēs celt iebildumus pret sprieduma atzīšanu [31].

95. Cits risinājums būtu nepieciešams tad, ja atbildētāja rīcībā nav bijis efektīva tiesību aizsardzības līdzekļa, kas viņam ļautu iebilst pret rīkojumu, piemēram, ierobežojošu noteikumu par iebildumu iesniegšanai noteikto termiņu dēļ [32], pārlieku dārgas procedūras vai pat procedūras, kurā paredzēta atbildētājam nezinot pieņemta maksājuma rīkojuma atkārtota izskatīšana, neesamības dēļ [33].

96. Taču lēmumā par prejudiciālo jautājumu uzdošanu nav pietiekamas informācijas, lai varētu atbildētu uz šiem jautājumiem. Proti, lai arī iesniedzējtiesa, šķiet, uzskata, ka maksājuma rīkojuma procedūras dokumentu izsniegšana šajā gadījumā nav notikusi pienācīgi, minētā tiesa

[30] Padomes 2000. gada 22. decembra Regula par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.; Īpašais izdevums latviešu valodā, 19. nod., 4. sēj., 42. lpp.).

[31] Spriedumi *Gambazzi* (C-394/07, EU:C:2009:219, 29. punkts) un *Hypoteční banka* (C-327/10, EU:C:2011:745, 50. punkts).

[32] Skat. manus secinājumus lietā *BBVA* (C-8/14, EU:C:2015:321, 54.–67. punkts).

[33] Tādējādi, piemēram, Regulas Nr. 1896/2006 sistēmā pienācīgas izsniegšanas neesamība var kļūt par iemeslu Eiropas maksājuma rīkojuma pārskatīšanai kompetentajā izcelsmes dalībvalsts tiesā (20. pants).

nepaskaidro, kā izpaužas šis pārkāpums, un nenorāda, vai pastāv aizsardzības līdzekļi, kas ļauj attiecīgajiem lietas dalībniekiem iebilst pret izpildi, kad viņi beidzot uzzina par lēmumu, kas pieņemts bez viņu ziņas.

97. Tāpēc uzskatu, ka, ja Tiesai nāktos atbildēt uz trešo un ceturto jautājumu, tad būtu jāatbild, ka Hartas 47. pantam nav pretrunā valsts tiesiskais regulējums, kas liedz izpildes tiesai pēc savas ierosmes pārbaudīt izpildu dokumentu un pēc savas ierosmes izskatīt jautājumu par maksājuma rīkojuma procedūras pārkāpumiem, ar nosacījumu, ka atbildētāja rīcībā ir efektīvi tiesību aizsardzības līdzekļi, kas viņam ļauj iebilst pret maksājuma rīkojumu un apgalvot iespējamu viņa tiesību uz aizstāvību aizskārumu.

VI – Secinājumi

98. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Juzgado de Primera Instancia nº 5 de Cartagena* (Kartahenas pirmās instances tiesa Nr. 5) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Padomes 1993. gada 5. aprīļa Direktīvai 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos, kā arī efektivitātes principam ir pretrunā valsts tiesiskais regulējums par maksājuma rīkojuma procedūru, kurā – lai arī neparedzot pieteikumu par maksājuma rīkojumu izskatošajam tiesu sekretāram pienākumu pēc savas ierosmes izskatīt jautājumu par iespējami negodīga noteikuma spēkā neesamību – jautājumu par šo spēkā neesamību ir liegts izskatīt arī tiesai, kurai uzticēta rīkojuma izpilde.

[i] Izpildot lūgumu veikt anonimizāciju, personvārdi, kas bija minēti 1. lappusē un 13.–16. punktā, ir aizstāti ar burtiem.